

**20 februari
2018**

Onderzoek:

**'Versplintering in de lokale
politiek'**

<http://opiniepanel.eenvandaag.nl>

Over het EenVandaag Opiniepanel

Het EenVandaag Opiniepanel bestaat uit ruim 50.000 mensen. Zij beantwoorden vragenlijsten op basis van een online onderzoek. De uitslag van de peilingen onder het EenVandaag Opiniepanel zijn na weging representatief voor zes variabelen, namelijk leeftijd, geslacht, opleiding, burgerlijke staat, spreiding over het land en politieke voorkeur gemeten naar de Tweede Kamerverkiezingen van 2012. Panelleden krijgen ongeveer één keer per week een uitnodiging om aan een peiling mee te doen. Op de meeste onderzoeken respondeert 60 tot 70 procent van de panelleden.

'Versplintering in de lokale politiek'

20 februari 2018

Over dit onderzoek

In samenwerking met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden voert EenVandaag grootschalig onderzoek uit onder huidige Nederlandse raadsleden. De resultaten in dit bericht komen uit een onderzoek dat is gehouden van 16 tot en met 29 januari 2018. Aan dit onderzoek deden 1.354 raadsleden mee. Deze respondenten komen voort uit de database van circa 8.000 huidige raadsleden van de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden en zijn via e-mail uitgenodigd deel te nemen aan een online vragenlijst. De resultaten zijn na respons gewogen op vier kenmerken van raadsleden, te weten geslacht, provincie, gemeentegrootte en de partij die zij vertegenwoordigen. De software van dit onderzoek is van Vision Critical.

Samenvatting

1 op 3 raadsleden: 'mijn raad functioneert niet door te veel partijen'

Ruim één op de drie (35%) actieve raadsleden vindt dat er eigenlijk te veel partijen in hun gemeenteraad zitten om goed te kunnen functioneren. Dat blijkt uit een peiling van EenVandaag samen met de Nederlandse Vereniging voor Raadsleden onder circa 1.400 raadsleden.

Vooraf in grotere gemeenten blijkt het hoge aantal partijen het functioneren van de raad te belemmeren. In gemeenten waar de raad meer dan 26 zetels telt, vinden raadsleden vaker dat het functioneren van hun gemeenteraad lijdt onder het hoge aantal partijen dan in kleinere gemeenten. In grote gemeenten is bijna de helft (46%) van de ondervraagde raadsleden die mening toegedaan. In kleine gemeenten, met minder dan 26 zetels in de raad, is dat aantal een stuk lager: ongeveer een kwart (27%).

Raadsleden verdeeld over lokale kiesdrempel

Een lokale kiesdrempel wordt vaak genoemd als mogelijke oplossing voor versplintering in de gemeenteraad. Raadsleden uit dit onderzoek zijn uitgesproken maar verdeeld over de vraag of er in hun gemeente een kiesdrempel moet worden ingevoerd. 45 procent hen is voor een kiesdrempel; 50 procent is tegen. De rest heeft geen mening.

Besturen versus behartigen

Tegenstanders van de lokale kiesdrempel vinden het indruisen tegen de democratische waarden. Zij vinden het juist een verrijking voor burgers dat er veel partijen te kiezen zijn. Daardoor worden ook belangen van kleine groepen vertegenwoordigd. Een andere groep kwalificeert de kiesdrempel als een schijnoplossing voor versplintering.

Voorstanders van de invoering van een kiesdrempel wijzen op de positieve gevolgen voor de gemeentelijke bestuurbaarheid. Ook hekelen raadsleden de ellenlange vergaderingen als gevolg van het groeiende aantal partijen in de raad. Daarnaast komt de invoering de kwaliteit van het raadswerk ten goede. Zij zien nu al dat de kleine fracties het werk niet kunnen bolwerken.

Versplintering en kiesdrempel

In hoeverre bent u het eens of oneens met de volgende stelling? "In mijn gemeenteraad zitten nu eigenlijk te veel partijen om goed te kunnen functioneren."

Eens: 35%

Oneens: 62%

Weet niet / geen mening: 2%

Vindt u dat er in uw gemeente een kiesdrempel moet worden ingesteld of niet?

Ja: 45%

Nee: 50%

Weet niet / geen mening: 5%

Voorstanders kiesdrempel:

Tegenstanders van de lokale kiesdrempel vinden het indruisen tegen de democratische waarden. Sterker: zij vinden het juist een verrijking voor burgers dat er veel partijen te kiezen zijn. Daardoor worden ook belangen van kleine groepen vertegenwoordigd. "Democratie is ook de stem van een minderheid", aldus een van de ondervraagde raadsleden.

Een andere groep kwalificeert de kiesdrempel als een schijnoplossing voor versplintering. Een raadslid daarover: "Als bestaande politieke de binding met mensen kwijtraken is dat in de eerste plaats hun eigen schuld. Nieuwe partijen springen dan in dat gat. Een kiesdrempel is dan symptoombestrijding".

Voorstanders van de invoering van een kiesdrempel wijzen op de positieve gevolgen voor de gemeentelijke bestuurbaarheid. "Als de vele lokale partijen al tot consensus komen, is deze zo afgezwakt dat het of een niet werkbaar gedrocht wordt of volledig dichtgetimmerd wordt of het college en ambtenaren volledig de vrije hand krijgen". Ook hekelen raadsleden de ellenlange vergaderingen als gevolg van het groeiende aantal partijen in de raad: "Met veel partijen met elk wat spreektijd duren de vergaderingen erg lang. Vaak wordt er niks nieuws meer toegevoegd, maar wil ieder toch zijn verhaaltje doen", aldus een raadslid.

Daarnaast komt de invoering de kwaliteit van het raadswerk ten goede. Zij zien nu al dat de kleine fracties het werk niet kunnen bolwerken. Een raadslid uit het onderzoek daarover: "Het raadswerk is vrij intensief, de druk hoog en een hele kleine fractie is vaak niet in staat om alle stukken goed door te nemen en te behandelen".